

Iz življenja in sveta

Poraz mrtvega Bryana

Po daytonskem opičjem procesu so pričakovali fundamentalisti in drugi nazadnjaki, da bodo pridobili za svoje srednjeveške nazore vse ameriške države. Pri tem so računali z ameriškim trgovskim duhom, kajti prvi opičji proces je zelo povzdignil tujski promet v mestecu, ki je oddaljeno od velikih prometnih prog. Toda Bryanovi pristaši so se temeljito zmotili. Država Georgia se je že izrekla proti podobnim nazadnjaštvom, druge pa ji sledijo.

Prva spominska svečanost za pokojnim Bryanom se je vršila v državi Tennessee. Pri tej priliki je izšel v tisku govor, ki ga je Bryan nameraval imeti na opičjem procesu, toda vsled prehitrega konca procesa ni mogel izvesti svoje namere. «New York Herald» meni, da bi storili njegovi prijatelji večjo uslugo, ako bi bili pustili govor v njegovi mišici.

Bryanovo truplo so prepeljali s posebnim vlakom v Washington, kjer so ga v presbiterski cerkvi položili na oder. Iz te cerkve se je vršil tudi pogreb Abrahama Simolna. Po ameriški tradiciji se vršijo pogrebi vseh predsednikov republike iz te cerkve. Zato je za Bryana posebna čast, da so ga nesli na pokopališče iz te cerkve in ga sežgali s častmi resničnega predsednika, katerega dostojanstvo ni mogel doseči v življenju.

Zgodilo pa se je, da so sežgali truplo tega srednjeveškega verskega borca baš na petek, kar je značilno za čudna nasprotstva v ameriškem verskem življenju. Sežiganje mrtvega, ki ga prepo-vedujejo v Evropi vse cerkve, je namreč v Zedinjenih državah splošen običaj vseh verskih organizacij.

Glubi slišijo...

Nova ameriška iznajdba.

Ameriški zdravnik dr. Eldred je odkril nov način zdravljenja gluhosti. — Opazoval je namreč na svojem gluhem znanu, da je ta slišal skoraj normalno, ako se je vozil v zaprtem avtomobilu. Dokler je ropotal motor, je slišal celo šepetanje, dočim je slišal izven avtomobila le z veliko težavo zelo glasno govorjenje. Dr. Eldred je skušal s ponovnim ustavljanjem avtomobila doognati nihalno frekvenco zračnega valovanja ter je prišel do sklepa, da gre za neslišne, t. j. za take valove, katerih nihalo število je pod ali nad normalnim sluhom. Kakor znano, ne čuje človeško uho nobenih glasov, katerih nihalo število je pod 40 ali nad 20.000 nihanj v sekundi.

Dr. Eldred je na podlagi te ugotovitve izumil aparat, ki proizvaja ta normalno neslišna zračna nihanja. Aparat je podoben radijskemu ojačevalcu in proizvaja ojačane zračne valove, ki so predolg ali pa prekratki, da bi se mogli slišati. Ta nihanja napravljajo na dan sedaj še nepojasnjen način gluha ušesa sprejemljiva za navadne glasove, ki jih gluhi ljudje sicer ne morejo slišati.

Zdravnik opozarja, da aparat ne deluje v vseh slučajih in svari pred pretiranim upanjem, dasiravno je dosegel že mnogo brezdvomnih uspehov. Tako n. pr. pri nekem šestletnem dečku, ki so ga smatrali za gluhonemega, ki pa je s pomočjo njegovega aparata mogel slišati in celo govoriti.

Dr. Eldred razlaga ta pojav tako-le: Ako se proizvaja v zaprtem prostoru, v sobi, cerkvi ali gledališču omenjeno zračno nihanje, čutijo gluhi ljudje, da so njih ušesa dovzetna za glasove, namenjene ljudem z normalnim sluhom. Val provzroči, da čuje gluho uho zvoke, ki jih sicer ne sliši, ali na jih sliši zelo nerazločno. Ako gre za posameznika, je treba njegov slučaj individualno preiskati. Zdravnik določi, kateri val je najprimernejši in kateri ima najboljši uspeh, ravno tako kakor določuje očesni zdravnik očala svojemu pacientu. Aparat se potem inštalira v sobi ali pisarni pacienta, ki sliši tako kakor vsak človek z normalnim sluhom. Zgodilo se je celo, da je slišal pacient tudi še potem, ko je zapustil prostor, v katerem je bil aparat. V nekem slučaju celo 48 ur! Neke ženska, ki je bila popolnoma gluha in je bila samo eno uro v prostoru z aparatom, je potovala takoj nato vso noč po železnici in drugi dan je sporočila, da je slišala glas svojega otroka.

Skupno s profesorjem Woodom je napravil dr. Eldred sledeči poskus: Dva gluha je postavil pred fonograf, ki je igral obema znano ploščo, in sicer v oddaljenosti, da sta komaj mogla razločno razumeti besede. Eden je bil oddaljen od fonografa 1'65 m, drugi na 1'80 m. Nato je odrinil oba stola za 15 cm in oba sta izjavila, da ne slišita več. Nato je odprl val in oba sta slišala jasno in razločno. Oba gluha sta se vedno bolj oddaljevala od aparata in sta na koncu 6 metrov dolge sobe izjavila, da slišata še vedno.

Temu še nepojasnjenu pojavu so dali naziv «Parakusis», t. j. možnost, da morejo mnogi gluhi slišati normalno radi šuma in ropotanja, n. pr. na železnici ali v avtomobilu.

Ni pravljica prababice

temveč nepobitno dejstvo, ki je že številne gospe in dame prepričalo, da je izključeno v Ljubljani kupiti oblačila, perilo in razne modne potrebščine boljše in cenejše, kakor pri trditi

Drago Schwab - Ljubljana

Dvorni trg 3, pod Narodno kavarno.

Mučna odiseja devetnajstletnega dekleta

Pred dunajskim kazenskim sodiščem se je te dni odigral zanimiv epilog zasliševanja šoferja Viktorja Bauerja, ki je bil obtožen da je pregovoril 19-letno dekle Ano R., hčerko železniškega uradnika za beg preko avstrijske meje v inozemstvo. Dekle je na ta način prišlo v roke dveh trgovcev z belimi sužnjami, ki so hoteli izkoristiti priložnost in Ano prodati kakor je v takih slučajih navada.

Ana se je spoznala z obtožencem letos v februarju. Služila je tedaj pri nekem tovarniškem ravnatelju. Z Bauerjem, ki je poročen, se je seznanila v družbi njegove žene, s katero so vsi trije skupaj zahalali v gostilne in na zabavne prireditve. Ob neki taki priliki sta se šoferju in njegovi ženi pridružila dva moška, ki sta novabila Ano na potovanje v Francijo, kjer so bali zelo potrebne dobre šivilje. Povedala sta dekletu, da se je že več drugih mladencev odločilo za to pot in da se jim lahko pridruži tudi ona.

Kmalu nato je pripovedoval Bauer Ani, da se namerava naseliti v inozemstvu in da noče z njo iti, ker jo njegova soproga. Prigovarjal ji je, naj se ne pije z njim, kar je ne bo nič stalo, pač pa ji lahko prinese srečo. Ker ji ni služba pri tovarniškem ravnatelju bila nič kaj posebno všeč, se je dekle udalo in privolilo v odhod čez mejo. Bauer jo je vzel v avtomobil. Peljala sta se do kolodvora, kjer sta vstopila v vlak. Tam sta se sedela omenjena trgovca s šestimi dekleti. Družba se je peljala do meje pri Salzburgu, potem je izstopila ter se prekravila bavarsko mejo, naka je sedla zopet v vlak. V Mainz je začela družina nastati Ani sumljiva in dekle se je z Bauerjem odstranilo iz vagona.

Sedaj se je začelo mučno, dolgome- sečno romanje na Nemčiji. Ana in Bauer sta potovala kakor dva herač in sta le redko kje mogla dobiti zaslužek. S priručnikom denarjem sta se vozila po Avstriji in končno se ima je posrečilo priti čez mejo, odkoder je dekle šlo naravnost k svojim roditeljem, ki so izumili hčer sprejeti z velikim veseljem.

Ko se je za to izvedelo, je policija izvolila Bauerja in državni pravdnik je nameril proti njemu tožbo radi nagovarjanja k begu in radi roba. Pred sodiščem se je dolgo razpravljalo o tem, kakšne namene je imel z dekletom šofer: a ker ni bilo mogoče dokazati, da bi bil Bauer Ano nadlegoval z umazanimi ponudbami in se ni vedelo, kdo sta bila onadva Bauerjeva znanca, je sodišče vseeno obsodilo šoferja radi vzdrževanja zvez s trgovci z belimi sužnjami na šest mesecev težke ječe.

Po enajstih letih odkrit zločin

V Scheibbsu so prišle oblasti na sled zločinu, ki se je izvršil pred 11 leti in je bil do zadnjega časa tako zapleten, da ni mogel nihče priti zločincu na sled.

Dne 15. avgusta 1914. je izginila iz občine Steinkirchen 18-letna deklica Josepina Faltinekova. Sledi so pričale, da se je odpeljala s čolnom, toda kam, to se ni dalo doznati. Deklica je bila košarjara hčerka. Splošno je bilo znano, da je občevala z 22-letnim Leopoldom Oberleitnerjem, sinom nekega cestarja, ki ni bil nič kaj prida. Zato so ljudje začeli sumiti, da je on v zvezi z dekletovo usodo.

Ampak avgusta 1914. je bila tudi vojna in Oberleitnerja so pobrali k vojakom. Tako se je zadeva počasi pozabila v imenu cesarja in domovine. Faltinekovo so pozabili za izginulo. Šele tri mesece pozneje je stikal neki žandar po gostem grmovju in je našel dekle obešeno na neki veji, kjer so obirali meso s telesa krakajoči gavrani.

Svetovna vojna je minila. Oberleitnerja ni pobrala. Falot se je vrnil domov živ in zdrav in je začel zopet predsedati ljudem. Zalezoval je dekleta po svoji stari navadi. Končno se je zgodilo, da je imelo njegovo ljubezensko razmerje posledice. Sedanje dekle je moralo v poročno posteljo, toda je pred porodom umrlo. Ker je nastopila smrt v nezvesti, ki se ni dala pojasniti, je padel sum na Oberleitnerja, da je nezakonsko mater omamila s strupom. In res. Raztelesha je dognala, da smrt ni bila naravna, ampak povzročena.

Tako je prišel falot v rol pravice. Policija je sedaj začela razmišljati, kako bi iz zločinca izvabila priznanje, da je kriv tudi konca Faltinekove. Pomagala si je na zelo originalen način. Vdrla je neko noč k njemu ter ga prenečala v spanju. Resolutnost, s katero so nastopili detektivji, je pomagala. Oberleitner je priznal svoj zločin ter izpovedal, da je svojo žrtev zadavil. Zgodilo se je to tako-le: Faltinekova je trdila, da se čuti mater po njegovi krivdi. On je to, ko je dekle vztrajalo pri svoji trditvi, jo je vrgel na tla ter jo zadavil z njenim lastnim šalom. Po umoru jo je obesil na neko vejo, kjer so se našli pozneje ostanki obranega telesa.

Zločinca so ukovali v verige ter ga oddali v zapor, kjer čaka sedaj na obravnavo in kazni.

✕ *Odprava vizuma med Italijo in Avstrijo.* V kratkem se končajo pogajanja med Rimom in Dunajem za odpravo vizuma.

✕ *Češkoslovaški narodni dar dr. Benešu.* Kakor poročajo listi, je uvedena akcija, da se podari zunanjemu ministru dr. Benešu posestvo kneza Windischgratz kot narodni dar.

✕ *Zmede v ameriški grški pravoslavni cerkvi.* Iz Newyorka poročajo, da je ruski škof Adam Filipovski odstavil doedanje ga škofa Platona in da se je proglasil za vrhovnega poglavarja pravoslavne cerkve v Ameriki. Škof Platon je tožil Filipovskega, naka so Platonovi pristaši udri v skristijo, kjer se je utaboril Filipovski s svojimi duhovščino. Sodišče je določilo, da ima škof Platon pravico do cerkvenih dragocenosti in je ukazalo aretacijo škofa Filipovskega. Platon smatra Filipovskega za boljševeškega agitatorja, ki sploh ni škof, ampak navaden rimskokatoliški duhovnik.

✕ *Grof Karoly — mesarski tajnik.* Grof Mihael Karoly, prvi predsednik madžarske republike, je sedaj sprejel tajniško mesto pri nekem mesarskem velepodjetju v Parizu. Ponudbo za to mesto je dobil v Ameriki.

Sokolska nedelja

Zlet Sokolske župe Ljubljana

Ljubljanska sokolska župa, ki se je letos v februarju združila iz dveh prejšnjih žup in je danes največje župa v Jugoslovanskem Sokolskem Savezu — včlanjenih ima 42 sokolskih društev — je imela v nedeljo dne 2. avgusta svoj prvi župni zlet v Ljubljani. Vršil se je na Taboru, kjer se mogočno dviga nov sokolski dom, od znanja skoraj dovršena stavba, ki bo ponos našega Sokolstva pa tudi kras mestu Ljubljani.

Župni zlet je bila impozantna sokolska prireditev in, v kolikor ga ni oviralo deževno vreme, jako posrečeno in dostojno sokolsko slavlje, odgovarjajoče veličini župe in njenih dobrih društev. Zlat, niso bila zastopana na zletu vsa župna društva in tudi ne v takem številu kakor bi morala biti z ozirom na sokolsko disciplino, zakaj župni zlet je ona prireditev, ki jo mora posetiti vsak zaveden Sokol, čemer vzrok je bilo neugodno vreme, ki se je pojavilo v jutranjih urah, v času ko je članstvo moralo oditi od doma. Je sicer to deloma opravičilo za oddaljenost društev, da obliža pa ne. Vzlic temu je bilo število udeležbe častno, izjemski ljubljanski društva sama, ki bi morala postaviti pač večje število krojev.

Odbor — na čelu mu župni starosta br. dr. Krejčí — ki je imel nalogo pripraviti in voditi župni zlet, je izvršil svojo nalogo prav dobro, pa tudi tehnično vodstvo in tehnično delo sta bila izborna, tako da smemo imenovati prvi zlet enotne ljubljanske župe kot vrlo uspešni.

Na predvečer je bil na Grajski planoti večerni koncert na čast Sokolstvu, v nedeljo zjutraj pa budnica po mestu, kar je značilo svečano odprtje zleta. Ko je v jutranjem vlakom došlo članstvo v Ljubljano, deloma tudi z avtomobili, so se ob devetih prišli skušnje na Taboru. Po končanih skušnjah se je formalno članstvo v zboru za povorko po mestu. Pred odhodom je pozdravil župni starosta br. dr. Krejčí iz tridne zbrano Sokolstvo s pomembnim programatičnim govorom.

Ob pol 12. je krenila povorka iz Tabora. Na čelu je jездilo 9 Sokolov jezdecov, za njimi godba dravske divizije, s kapelnikom dr. Cerinom, nato 9 praporov ter 256 članov v kroju. Za člani je bila uvrščena godba Sokola I. pod vodstvom br. Svaigerja za njo pa je korakalo 130 članic v kroju. Povorka je bila od občinstva, ki se ga je na gotovih točkah nabralo jako veliko, simpatično in navdušeno pozdravljena. Trajala je celo uro in se je ob pol 13. povrnila na Tabor, kjer je bil razhod.

Glavni del župnega zleta je bila popoldanska javna telovadba. Že ob 15. je pričela svirati godba dravske divizije pod vodstvom kapelnika dr. Cerina koncertne točke v pozdrav gostom. Telovadbo so otvorile članice s prostimi vajami za leto 1925. Nastopilo jih je 136 pod vodstvom župne nadlečnice sestre Varogove. Nastop in izvedba teh okusnih prostih vaj sta bila prav dobra, članice so storile v polni meri svojo dolžnost, zato je bil uspeh zares lep. Za njimi so izvedli člani III. okrožja dobro naštudirano šeststajno orodje od znanega češkega sokolskega sestavljalca br. Erbenja. Izvedba je bila vobče prav dobra, sem in tja pa nekoliko odpovedalo kritje in deloma tudi skladnost, kar pa pri tej težki kombinaciji ni čuda. Sledila je orodna telovadba članic, in sicer na krogih, na bradlji in na visoki gredi ter skok čez konja in skok v daljino. Vaje so bile dobre in deloma precej težke, vendar pa smo pričakovali večje število vrst nego pot. Kje tiči vzrok našim telovadkam na otroci? Najlepše so točke javne telovadbe so bile vsekakor simultane vaje na petih konjih, ki so jih izvajali člani ljubljanskih društev pod vodstvom br. Svetliča. Lepe kombinacije vaj — od najpreprostejših do najtežjih — precizna izvedba, točna skladnost in lep ter strmen korak pri prihodu in odhodu k orodju ter končne lepe skupine so občinstvo naravnost očarale. Bil je užitek gledati vaje pa tudi krasna tel. izurjenih telovadec, ki so izrabili vse svoje sile, da je bil njihov nastop tako dovršen. Sola br. Svetliča, ki zahteva brezpopojno točnost in izrabo vse energije, je žela pri tem nastopu sijajne uspehe. Čast vodniku in telovadci. Članstvo I. in IV. okrožja je nastopilo s skupnimi prostimi vajami. To je sestava br. Dequala iz St. Vida, je okusna in odgovarja tako članom kakor članicam. Izvajali so jo na godbo br. Vidmarja prav dobro in zaslužijo pohvalo. Orodna telovadba

riki, kjer ga je angažiral neki veleindustrialec v mesarski stroki za 3000 dolarjev na mesec, kar znaša po naše okrog 170.000 Din, torej vsekakor ne baš mala plača. Velepodjetju je očitno več za grofa kakor za tajnika, ki bi ga gotovo lahko dobila nomškega in brščas tudi boljsega.

✕ *Torpedo v kopališču.* V morskem kopališču Nettuno pri Rimu se je pripetila dne 28. julija težka nesreča. V Spezziji so delali poskuse z novim tipom torpedovke, ki pa je poskuševalcem ušla v smeri proti kopnem. Bliskovito je švignila proti kopališču Nettuno ter je na svoji poti potopila neki čoln in usmrtila nekega 15-letnega dijaka, drugega kopalca pa lahko ranila. Kopajočega občinstva se je polastila strašna panika in policija je morala kopališče takoj zapreti, da je preprečila demonstracije.

✕ *Štirje delavci v ognjeni peči.* Iz Dortmundu poročajo: V Reinsbergu so padli 4 opekariji v razbeljeno peč. Dva sta vsled zadobljenih opeklin takoj umrlo, ostala dvojica se obupno bori s smrtjo.

✕ *Prepoved samomora na Grškem.* Grška vlada namerava izdati prepoved samomora. K temu ukrepu jo je prisililo stalno naraščajoče število samomorilcev. Ukrep, ki bo izdan v kratkem, bo imel značaj zakonske odredbe ter predvideva strogo kazni za vsakogar, ki bi si skušal na kakršnokoli način pretrgati nit lastnega življenja.

rala biti telovadba predčasno prekinjena, prav tako pa je bilo jasno, da se ne bo mogel vršiti pretežni del sponora, ki bi se odigral na «Pintarjevih bajejrih», kjer je bilo opaziti razne stojnice, vrtiljak in še druge zanimive lope. In res je bilo tako, ker je padel dež neprestano v velikih nali-vih. Tako se je mogla vršiti edino le vsesela, in to v vseh prostorih velikega Narodnega doma, ki pa se je izkazal premajh-nega, ker je bil nabito poln.

Med sviranjem trboveljske godbe je čas hitro potekel in gostje so pričeli odhajati z večernim ljubljanskim vlakom. Ker pa je imel vlak enourno zamudo, so je napravilo na kolodvoru več skupin, ki so prepevale narodne pesmi in državno himno. Veselica v Narodnem domu pa se je nemoteno nadaljevala do pozne ure. Zlat da ni bil materijalen dobiček takšen, kakor se je pričakovalo. Narodna društva, ki so pokazala veliko energijo pri zidanju svojega ognjišča, kakor Sokol, Glasbeno društvo, Citelnica, obse Ciril Metodovi podružnici, Strelski klub in Gasilsko društvo, bodo morala še precej prispevati za svoj dom. Naj jih tolaži zavest, da ne bo zastoj njihovih delo-ter da bo rodilo obilen sad, ki je tako potreben v hrastniški kotlini.

Otvoritev Sokolskega doma v Rajhenburgu

Rajhenburg, 3. avgusta.

Trg Rajhenburg ob Savi, nedavno prekrščen v Savski Brestovec, je večeraj, v nedeljo praznoval pomembno slavlje 15letni-ce obstoja tamošnjega Sokola ter z njo zve-zane otvoritve novozgrajenega Sokolskega doma. Novi dom, čegar slika je «Jutro»-je priobčilo, je lična, arhitektonično vrlo okusna stavba, ki v sosedstvu z lepo Kos-sarjevo hišo učinkovito lepša fronto trških hiš. Glavno pa je seveda, da ima rajhen-burški Sokol med prvimi v zagrebški župi svoje lastno poslopje, čelokupno narodno tržanstvo pa toliko potrebni večji lokal za družabno in prireditveno udeleževanje. Telovadnica namreč premore dostojen oder ki bo dobro in, upati je, tudi čisto poslu-žil za gledališke predstave in drugo.

Za otvoritev doma je zagrebška sokol-ska župa priredila prvi župni zlet v Raj-henburgu. Interes je zatorej bil po vsem Pos-savju velik, udeležba in splošni uspeh pa vrlo zadovoljujoča z edino nergodo, da tu-di rajhenburška prireditev ni bila očuvana pred dežjem, ki je po javnem nastopu od-gnal doberšen del gostov, ter s tem zmanj-sal gnetni uspeh.

Rajhenburški Sokol je slavlju posvetil ves dan. Ob 9. dopoldne je na kolodvoru spre-jel goste, ki so dospeli z vlakom v smeri od Zidanega mosta, čemur je nato ob pol 11. sledil prisrčen sprejem gostov v smeri od Zagreba. Udeležba Zagrebčanov je bila ze-lo častna, enako pa so rade volje prihitele v Rajhenburg tudi sosednja bratska dru-štva in so posebno Brežice bile dobro zas-topane. S kolodvora se je razvila povorka skozi trg, na čelu s prapori in dvema god-bama, zagrebško sokolsko ter železničarsko iz Zidanega mosta. Na povratku se je po-vorka ustavila pred Sokolskim domom, kjer je domači starosta br. Jeriček s jednatim pozdravnim nagovorom očrtal dosedanje delovanje rajhenburškega Sokola in se s hvalečnostjo spomnil zaslužnih mož, ki so pripomogli društvu udeležiti svoj ideal z zgraditvijo lastnega doma. Nato je župni starosta br. Ante Brozović izročil ključ-ke doma, čemur je sledilo blagoslovljenje in ogled poslopja. Opoldne je v dvorani bil slavnostni banket, pri katerem so se kot govorniki zvrstili starosta Jeriček, župni starosta Brozović, zastopnik CMD Škulj, zastopnik Zveze kulturnih društev ter Dru-štva za zgradbo Sokolskih domov ravnatelj Jug in končno bivši dolgoletni rajhenburški starosta br. Jamsček — navzdavaljajoč kra-lju in domovini ter proslavljaje pomen in namen novega doma. Posebno prisrčno so je br. Jamsček spominjal vseh požrtvovalnih sobojnikov za osamosvojitve rajhenbur-skega Sokola ter je nazdravil ministru dr. Zerjavu, ki je naklonil vso možno pomoč ter si tudi pri rajhenburškem Sokolu zag-ovetil neminovno hvalečnost. Rajhenbur-sku Sokol uslo nato še čestitali zastopniki drugih bratskih društev, predvsem dr. Zdol-šek za Brežice in br. Sušnik za Trbovlje. Ministru dr. Zerjavu pa je bila na Mrzli studenec pri Bledu odposlana nastopna bro-zojavka: «Ob svečani otvoritvi Sokolskega doma v Savskem Brestovcu se iskreno spo-minjamo odličnega soustanovitelja in pred-sednika Društva za zgradbo domov z iskro-no željo, da ustvarjaj Tvoj veliki duh še nadaljnje čudeže.»

Popoldne se je vršil javni nastop na novo planiranem letnem telovadišču za domom. Izvajanja vseh vrst so vbujala splošno odo-bravanje, saj so bila provedena dovolj glad-ko in strumno, posebno bravurozno pa so je odrezalo devetoro zagrebških naraščaj-nikov v kompliciranih skupinskih vezbah s palico. Po telovadbi se je takoj razvila ljudska veselica, ki bi bila donesla nedvom-no sijajen gmetni uspeh, da se ni proti več-eru prikradel nali. Zabava se je navzlic temu nadaljevala v dvorani in v vseh Kos-sarjevih prostorih, ki so bili hipoma natr-pani do zadnjega kotička. Upati je torej vsekakor, da je gmetni uspeh vseeno še za-dovoljiv, dočim je moralni izven dvoma po-poln, zato — post festum — čestitamo raj-henburškemu Sokolu tudi mi, želeč mu ves napredek v novem lastnem domu.

O sokolski prireditvi v Rogški Slatini poročamo na drugem mestu (gl. str. 3.)

Ljubljanski Sokol naznanja, da se telovadba ženskega naraščaja do meseca sept. ukinje. Prednjači zbor.

Sokol Vače priredi v nedeljo dne 9. avgusta občinski letni javni nastop, združen z vrmo veselico pri kateri bo svirala Morav-ska godba. Prosimo vsa bratska sosed-na društva, ter naklonjeno občinstvo, da poseti to prireditev v čim večjem številu. Preskrbljeno bo tudi za ples in ribolov s krasnimi dobicki, ki bo zadovoljil vsakogar v polni meri. Zdravo! — Odbor.

Dr. Ivo Šorli:

Antikrist v Trsteniku

«Nikakor brate! Antikrist je natanko popisan v svetih knjigah, ki jih imam tudi jaz. In če bo treba, bom tistih par strani vsakomur prebral. Antikrist ne bo hodil v cerkev in se križal z blagoslovljeno vodo, ker bo samo pritenjen hudič; bo šuntal in hujskal, zasmehoval vse čednosti in kreposti, deloval samo z denarjem. In ne bo samotaril v seniku nad Končarjevim robom, ampak zunaj po svetlem, širokem svetu s krdelom svojih krivih apostolov in učencev peklenko seme sejati. Kajti naloga mu bo, da pred koncem sveta vse vesoljstvo še zbega in pred sodbo vse zrno preveje. Zdaj pa mene pogledj in moje delo ter reci, kje vidiš hudiča?»

«Hm, hm, hm... Torej ga nameravaš res pregnati, siromaka?» je Pipan zamišljeno zmajal z glavo. «Da ti odkrito povem: smili se mi. Ni napačen človek in meni je mnogo dobrega storil. Vse si je uredil tako lepo, da mu že nekoliko postarnemu ne bo lahko začeti iznova drugod...»

«Jaz ga nameravam pregnati?» je osupnil Bogataj. «Kaj sam pravi tako?»

«Ne naravnost. In zdi se tudi, da se hoče še boriti. Toda gotovo je njegov ugled že doslej trpel in bo še bolj, ako ne zmaga; kar, kakor vidim, najbrže ne bo!»

«Ugled trpel! Vtepe si nekaj v glavo, recimo nekaj tako nesposmetnega, kakar da moram jaz živeti po njegovem in ne po svojem receptu, a če ne uspe, sem jaz kriv! Kje je zapisano, da mora obveljati res samo beseda teh gospodov?»

«V takih krajih že. Oni vsaj so tega mnenja. Še ura v stolpu mora iti narobe, če jo obsodijo; to je: če hočejo na ta način pokazati svojo moč. Dvakrat v življenju sem doživel prav ta primer. Razumeti je treba prijatelj, —comprendre, a potem pardonner!»

«Hvala lepa! Dasi... dasi tega prav za prav nisem nameraval...» je skomignil Bogataj.

«Česa?»

«Da bi možakarja po svetu premikal, kakor ti trdiš. Ali res ne more dati miru? Smatram te namreč navzlic tajenju za njegovo vega poslanca, vsaj pooblaščenca brez pooblastila in te vprašam: ali ne bi bilo mogoče nekako premirje? On se ne briga več zame, jaz neham — zvoniti. Mogoče celo, da potem to moje čepenje tu gori izgubi zame samo iz sebe vsak čar... Razumeš?... Takole kakor vino brez alkohola, smotka brez nikotina. Da, mogoče mu še zvon za njegovo verkev prepustim... Velja?»

«Ne verjamem... Saj ne, da se popolnoma zlagam z njim, a on zdaj nikakor ne more odnehati. Ali greš ti ali on — premirja ni!»

«Potem tisti, ki pojde, ne bom jaz! To pa ne samo zato, ker me zanima nadaljni potek tega boja, ampak bolj, ker me tudi drugače drži tu gori in v teh krajih še marsikaj. In če hočeš vedeti, a tudi če znaš molčati, ti lahko povem celo kaj. Boš molčal, vsaj za sedaj?»

«Bom. Čeprav se mi zdi, da že vem.»

«Žeska seveda. Dovolj sem brodil po svetu, dovolj prebiral, pa se je zgodilo čudo, da sem našel prav tu, Bogu za hrbtom, kar sem vedno iskal. Sprva sem se sam opozarjal, da je zmagala glavno zato, ker ni imela tekmovalke; toda zdaj sem do konca uverjen, da samo zato, ker se jih ji tudi sredi velikega mesta ne bi bilo treba bati! Kvečjemu, da sem v ti samotni laže spoznal njeno vrednost, kakor pride — oprostimo primer! — dragulj posebne cene, do polne veljave šele, ko je ločen iz družbe.»

«Toda, ljubi moj — ta ženska je poročena!» je vzkliknil profesor, osupel nad to nenadno prijateljevo resnobo.

«O? Torej že kar veš, kdo je? Da, ta ženska je poročena. In je bila gotovo že ljubica temu in onemu. Saj pač največ radi tega ta boj. Toda to me ne moti, ker je ena izmed žensk, ki ne čuti njih preteklosti. Da si jo pobral na ulici, rešil iz javne hiše, stoji — nova pred teboj! Zato, ker veš, da se je i sama v sebi rodila šele sedaj, da se je vsaj drugič rodilo novo bitje! Ob taki ženski tudi ne vpoštevaj ovir, teh zunanjih ovir. Poročena je in njen mož živi; tudi moja žena živi; a navzlic tem dvojnimi verigam se še nikoli nisva vprašala, kako bi se jih otresla. Pač, ker oba čutiva, da bo treba samo hoteti, kadar bova hotela!»

«Pa ne, da jo nameravaš spraviti celo sem gori? Da napraviš pred vsemi javen škandal?» je vzkliknil Pipan.

«Glej, glej! Torej se ti zdi možno?» ga je pogledal Bogataj. «Bogme, da se na to doslej niti spomnil nisem. Ampak hm... Ne, to ne bi bila srečna misel! Na ta način bi obrnil gospodu Jakobu — ranljivo plat, kakor se včasih izražam. Gotovo lahko trdim, da imam prav toliko pravice do ženske postrežbe, kakor on, ko sem le kakšnih pet, šest let mlajši; toda pri meni bi takšno razmerje še oblasti imenoval konubinat... celo neke vrste bigamijo... Skratka, s tem ni nič... Pač pa je mogoče, da jo vzamem kam drugam s seboj... Če se namreč odločim, da pojdem... Ali za zdaj, pravim, ostanem!»

Profesor je vstal, gledal v tla in ni vedel, kaj bi še dejal. «A, da! Ti moraš nekaj povedati tam spodaj... Kako si opravil.» se je zasmejal Bogataj. «Reci, da nič. Da z mano ni mogoče govoriti, kar je tudi res. Nje ne omenjaj. Lahko bi ga zavedlo, da mi spet on nastavi — preveč ranljivo stran. Jaz pa želim, da se dvoboj izvrši častno in pošteno.»

XX.

Ko je profesor odšel, je Bogataj odprl svoj dnevnik in napisal sledeče vrste:

«Ako bi bil naprej vedel, da pride danes k meni prijatelj Pipan, in se vprašal, ali mu bom kaj omenil o njej, bi si bil odgovoril najbrže, da ne. In ako se vprašam sedaj, zakaj sem storil, moram reči, da ne vem.»

Bo že, da se mi je, kakor pravimo, nenadoma odprlo srce, da sem govoril iz razpoloženja, ki te včasih hipno obide sredi samega pogovora.

A sem še zadovoljen, da sem se izdal!... Doživel sem tisti trenutek v sebi čuden pojav: da se je bliskoma nekaj razmaknilo v meni, da me je mahoma obilo čudovito spoznanje: vse, kar govorim, je resnično in vsaka beseda iz tvojega najglobljega bistva!

In v tistem enem samem hipu sem tudi doumel, kaj na tem bitju me je s tako neodoljivo silo omamilo, prevzelo, kaj bi me bilo omamilo, prevzelo i sredi tisočero drugih morebiti še lepših in stokrat bolj izobraženih žensk... (Sicer pa sem mnenja, da deluje izobrazba sama na sebi in v ožjem smislu — učenost poredkem — na moškega prej odbijajoče... privlačno kvečjemu na tiste, ki je sami nimajo dovolj...)

Nudimo naš prvovrstni
PORTLAND CEMENT

svetovne znamke

„SALONA“ (Tour)

iz naše tvornice v Solinu po
izjemno nizki dnevni ceni

„SPLIT“ d. d. za cement Portland,
podružnica Ljubljana.

Naznanilo in zahvala.

Cenjeno prebivalstvo Maribora in okolice ter potujoče občinstvo sploh prijazno obveščam, da sem

dne 1. avgusta t. l. prevzel

kolodvorsko restavracijo v Mariboru

katero bom vodil z ono skrbnostjo, ki jo sem posvečal restavraciji v Pragerskem dolgo let.

Pred vsem bodem pazil na prvovrstno kuhinjo, pristna domača in tuja vina po zmernih cenah, na vedno sveže Goetzovo pivo ter na točno in vestno postrežbo cenj. gostov.

Priporočam se cenj. občinstvu za zaupanje in mnogobrojen poset na mojem novem mestu ter bom skušal spoštovane goste kar najbolje zadovoljiti. Ob tej priliki se iskreno zahvaljujem svojim dosedanjim cenj. gostom v Pragerskem za ljubezniv poset in zaupanje, ključič jim: na svidenje v Mariboru.

Z odličnim spoštovanjem

FRAN DOLNIČAR, restavrater.

Krasno posestvo takoj na prodaj.

Hiša s parketiranimi sobami je v najboljšem stanju, v njej staroznana izborna idoča gostilna, hlevi za 20 konj, mostna točilnica, velika gospodarska poslopja, obširno dvorišče itd. Pripravno za vsako obrt. Eno stanovanje kupcu na razpolago. Cena nika. 4164a

Samo pisemne ponudbe pod „Redke prilike“ na upravo „Jutra“.

Posredovalci izključeni.

Potrtega srca javljamo tužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, sin, brat, svak in stric, gospod

Janko Modic

posesnik in trgovec

v nedeljo, dne 2. avgusta v Strugah na Dolenskem nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega se vrši 4. avgusta t. l.

Zadušnice se bodo brale v pravoslavni kapelici vojašnice vojvode Mišiča.

Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana-Nova vas pri Raketu, 3. avgusta 1925.

Andja Modic, soproga — Ana, mati — Milan, brat
Anica, Zofij sestra in ostali sorodniki.

TA MLADA DAMA

lahko nese po prapju svojega že tako velikega stička domov, saj pere s terpentinom „GAZELA“ milom, katero ji pritrani ves trud. Potkustite tudi Vi z „GAZELA“ milom.

GAZELA MILO

Zenini in neveste!

Ne pozabite pri nabavi pohištva na

tovarno Franjo Vehovar,
CELJE

katero Vam dobavi vso opremo od navadne do najfinije umetne izdelave, po najmodernejših vzorcih iz domačega in po želji inozemskega lesa. Izvršujejo se tudi trgovske in pisarniške opreme, kakor tudi portali in vsa stavbna dela. **Cene brezkonkurenčne!** Izvršitev naročil točna, za solidno delo se jamči.

DVE MODISTKI

prvovrstne moči, iščem za svoj modni atelje s popolno oskrbo. Ponudbe s plačilnimi zahtevami na **ELLA VARIČ, Osijek I.** Kapucinska ul. 9

Dežne plašče

pristne angleške, tvorniške zaloge, nepremočljive, kupite najbolje pri

JAKOB LAH,
MARIBOR,
Glavni trg 2 325-III

Stara trgovska hiša

z 2 lokaloma z približno 80 m² površine na najboljšem prostoru Ljubljane

se takoj prodaja.

Naslov pove uprava „Jutra“.

Globoko potrli naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani oče, stari oče, tast itd., gospod

Ivan Bedenk

posesnik, gostilničar in trgovec

danes, dne 3. avgusta 1925 ob pol 1. uri zjutraj, previden s sv. zakramenti za umirajočega, po daljši bolezni, v 68. letu, v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v torek, dne 4. avgusta 1925 ob pol 6. uri popoldne na tukajšnje pokopališče.

Maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji župni cerkvi v soboto, dne 8. avgusta 1925.

Bodi mu blag spomin!

V Kranju, dne 3. avgusta 1925.

Zalogoje rodbine:

Bedenkova, Pirnatova, Kovačičeva in Urbasova.

5 dni zastoni

se slika (od 1. do 6. avgusta 1925) v reklamne svrhe v foto-ateljeju „Vesna“ J. Pogačnik, Ljubljana, Gledališka ulica 8/II. (stavba Pok. zavoda nasproti Trboveljske premo-gokopne družbe).

Elektromotorje in diname,

žarnice Osram, Tungsram, Philips, električne napeljave (najboljši proizvodi), lesence, svetilke in armature, električne števce (sv. carski proizvodi), električne likalnike in posode, telefone, zvonice in elamene, vos drugi električni material. **KUPITE najceneje pri elektrotovrki Karol Florjančič, Celje.** Postrežba točna. 3804a

Bohinjsko jezero

Hotel Sv. Duh.

Sobe z razgledom na jezero
15-20 Din, Pension 60-65 Din

Feliks Seljak.

Suha bukova drva

odrezki od parket in žage se prodajajo tudi manjše količine po znižani ceni dokler traja zaloga. — Drva 1 m dolga Din 15 za 100 kg. Drva kratka (takoj porabna za štedilnik) Din 20 za 100 kg franko skladišče. Na željo dostava na dom po lastni ceni. **Ivan Siška,** tovarna parket in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica 4. 3965-a

25% ZNIZANE CENE!

Zapustil nas je nenadoma danes ob 1. uri zjutraj naš predobri brat in stric, gospod

Anton Rupnik
pekovski pomočnik

previden s tolažili sv. vere v 40. letu svoje starosti.

Pogreb dragoga se vrši v torek ob 3. uri pop. iz mrtvaške veže deželne bolnice, na pokopališče k sv. Križu.

Sp. Šiška, 3. avgusta 1925.

Zalogoje ostali.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem z večravnjnim dnem otvoril

novo urejeno

pekarilo

v Ljubljani na Martinovi cesti št. 18. Potrudil se bom ustreči cenj. odjemalcev v vsakem oziru s finim pečivom.

Spoštovanjem
Lovro Cimperman
pekovski mojster.

Najnovejša iznajdba!
Brez kvarjenja blaga kemično snodovanje in vsakovrstno barvanje oblesk

ANTON BOC
Ljubljana, Selburgova ul. 6
I. nadst. Glince-Vic 46.

Velika jabolka za festenine
jabolka za mošt, slivo, hrastko, dinje (Zacherme-lonen), grozdje, paradiznike itd.

prišilja 2999-a
Stevan Elias,
izvoznik sadja
Subotica.

Za agenturo in reklamo
o priliki obrtne razstave in jubilejne dirke v Ljutomeru se priporoča Anončno-reklamni in plakaterski zavod

MIRKO MARŠ
v Ljutomeru.